

borrkronan. Vanligtvis används vatten eller luft som spolmedia, men också andra typer som tung borrhväska, skum eller polymerer förekommer.

I SGF Metodeskrivning Rapport 4:2012 indelas Jb-sondering i fyra klasser som benämns Jb-1, Jb-2, Jb-3 och Jb-tot. Klassificeringen inryms i den ram-beskrivande europastandarden ISO/WD 22476-X som för närvarande är under framtagande.

Figur 7.9 Jb-sondering.

Jb-1 är den enklaste klassen och kan utföras med borrhjuggar utan registreringsutrustning. Tiden för 0,2 m sjunkning mäts då manuellt och antecknas i protokoll. Vid borring med geoteknisk undersökningsrigg finns det normalt ingen anledning att utföra sonderingsborrningen som Jb-1, utan här används någon av de mer noggrannare sonderingsklasserna.

Jb-2 används för bestämning av bergnivå samt för att grovt bedöma bergets kvalitet vid borring i kristallint berg inför konventionell platt- och pålgrundläggning samt diverse schaktarbeten. Vid borring genom bottenmorän och rösberg kan bergöverytan vara svårdefinierad, både under själva borrhjuggsarbetet och vid efterföljande tolkning av registrerade borrhjuggparametrar. Normalt borrar man minst 3 eller 5 m i berg, men både längre och kortare borrhjuggslängd kan förekomma beroende på syftet. Är borrhjuggslängderna kortare måste risken för att borrhjugg skett i block beaktas. Vid sondering genom jordlager ges en indikation om jordens sten och blockinnehåll.

Jb-3 genomförs företrädesvis vid sondering i sedimentärt berg samt vid mer komplicerade bergarbeten och grundläggningar. Här krävs det ofta borrhjugg i berg längre än 5 m. Det rekommenderas att Jb-3 utförs i ett installerat foderrör genom jordtäcknet, alternativt från avschaktad yta eller berg i dagen. Då påverkar inte jorden borrhjuggregistreringen och dessutom ges möjligheten att mäta returvattnet för jämförelse med registrerat spolflöde. Den stora fördelen är emeller-